

Den här sidan har genererats genom maskinöversättning [\[Länk\]](#). Maskinöversättningar kan innehålla fel som riskerar att minska tydligheten och exaktheten. Ombudsmannen frånsäger sig allt ansvar för eventuella avvikelser. För den mest tillförlitliga informationen och rättssäkerheten hänvisas till källversionen i engelska via länken ovan. För mer information, se vår [språk- och översättningspolicy](#) [\[Länk\]](#).

Beslut i OI/5/2020/MHZ om Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns (Frontex) klagomålsmekanism för påstådda kränkningar av grundläggande rättigheter och rollen för ombudet för grundläggande rättigheter

Beslut

Ärende OI/5/2020/MHZ - **Undersökning inledd den 10/11/2020** - **Beslut den 15/06/2021** - **Berörda institutioner** Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (Inget administrativt missförhållande upptäckt) | Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (Inga ytterligare undersökningar motiverade) |

Ombudsmannen inledde en undersökning på eget initiativ för att undersöka hur Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (Frontex) hanterar påstådda kränkningar av de grundläggande rättigheterna genom sin "klagomekanism", och för att ta itu med rollen och oberoendet för Frontex ombud för grundläggande rättigheter i detta avseende.

I samband med en tidigare undersökning rekommenderade ombudsmannen inrättandet av en oberoende mekanism för hantering av klagomål om Frontex insatser. Klagomålsmekanismen godkändes av EU:s lagstiftare och togs i bruk 2016.

Genom mekanismen för klagomål behandlar Frontex klagomål från personer som anser att deras grundläggande rättigheter har kränkts i samband med Frontex insatser. Ombudet för grundläggande rättigheter har till uppgift att direkt hantera klagomål om Frontex personals åtgärder och att se till att klagomål om personal vid nationella myndigheter som deltar i Frontex insatser hanteras korrekt av de berörda myndigheterna.

Syftet med denna undersökning var att bedöma hur Frontex har genomfört nya regler om klagomålsmekanismen och ombudet för grundläggande rättigheter, som trädde i kraft i november 2019. Kommissionen försökte också bedöma klagomålsmekanismens övergripande effektivitet mot bakgrund av allmänhetens oro över kränkningar av de grundläggande rättigheterna i samband med Frontex insatser.

Sedan den inrättades har klagomålsmekanismen hanterat ett mycket lågt antal klagomål, och inga klagomål har ännu gjorts gällande Frontex personals åtgärder. Mellan 2016 och januari 2021 hade ombudet för grundläggande rättigheter mottagit 69 klagomål varav 22 var tillåtliga. Med insatser som består av personal från olika organ, som är ansvariga inför olika myndigheter, kan det vara svårt för potentiella klagande att identifiera de påstådda förövarna och förstå hur och till vem de kan rapportera påstådda överträdelser och söka gottgörelse genom lämpliga kanaler.

I denna undersökning granskade ombudsmannen också klagomål som behandlats av klagomålsmekanismen och identifierade olika potentiella brister som kan göra det svårare för enskilda att rapportera påstådda kränkningar av de grundläggande rättigheterna och söka gottgörelse. I ombudsmannens undersökning konstaterades också förseningar i genomförandet av Frontex nya skyldigheter när det gäller klagomålsmekanismen och ombudet för grundläggande rättigheter.

På grundval av undersökningen lägger ombudsmannen fram en rad förslag till förbättringar för Frontex, i syfte att förbättra tillgängligheten till klagomålsmekanismen för potentiella offer för kränkningar av de grundläggande rättigheterna och stärka ansvaret för Frontex insatser och alla berörda parter. Dessa inkluderar förslag om hur man kan göra det lättare för potentiella offer för kränkningar av de grundläggande rättigheterna att vara medvetna om möjligheter till prövning och rapportera incidenter samt förslag på hur klagomål hanteras och följs upp.

Bakgrund till utredningen

1. Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (Frontex) måste följa stadgan om de grundläggande rättigheterna i all sin verksamhet. För att bidra till att säkerställa efterlevnaden av sina skyldigheter avseende grundläggande rättigheter har Frontex ett ombud för grundläggande rättigheter och införde 2016 en "klagandemekanism".
2. Frontex verkställande direktör utarbetar mekanismens genomförandebestämmelser i samråd med ombudet för grundläggande rättigheter, Frontex rådgivande forum [1] och andra interna operativa enheter. De nuvarande genomförandebestämmelserna håller på att ses över i syfte att återspegla ändringarna av Frontex mandat enligt förordning (EU) 2019/1896 [2].
3. Hittills har ombudet för grundläggande rättigheter ansvarat för att granska klagomålsens tillåtlighet och registrera tillåtliga klagomål samt vidarebefordra **alla** registrerade klagomål till Frontex verkställande direktör. Ombudet för grundläggande rättigheter bör vidarebefordra godtagbara klagomål om personal vid nationella myndigheter som deltar i Frontex insatser till myndigheten i den berörda medlemsstaten och informera det berörda organet för grundläggande rättigheter. När det gäller tillåtliga klagomål mot Frontex personal bör den verkställande direktören följa upp dessa i samråd med ombudet för grundläggande rättigheter, inbegripet vid behov vidta disciplinära åtgärder.

4. Under den period som undersökningen omfattar gällde alla klagomål personal vid nationella myndigheter som deltog i Frontex insatser. Inga klagomål framfördes beträffande Frontex personals åtgärder. [3]

5. FRO ansvarar också för hanteringen av rapporter om allvarliga incidenter [4] om grundläggande rättigheter. Dessa rapporter innehåller information om "allvarliga incidenter" [5] som inträffar i samband med Frontex insatser.

6. I november 2019 trädde nya regler i kraft när det gäller klagomålsmekanismen [6] och FRO [7]. Förutom att hantera klagomål som lämnats in genom mekanismen och med SIR, fick ombudet ansvar för att hantera klagomål om överträdelser av reglerna om användning av vapen [8]. Enligt reglerna bör ombudet för grundläggande rättigheter ha tillräckliga personalresurser och ekonomiska resurser för att kunna fullgöra sina uppgifter.

7. I de nya reglerna fastställs också funktionen för övervakare av grundläggande rättigheter [9]. Minst 40 övervakare av grundläggande rättigheter skulle ha rekryterats senast den 5 december 2020. FRO ansvarar för hanteringen av dessa övervakare och kan utse dem till övervakare av påtvingade återvändanden. Tjänsten som biträdande FRO inrättades för att bistå FRO. Hädanefter bör ombudet för grundläggande rättigheter rapportera direkt till Frontex styrelse och samarbeta med det rådgivande forumet.

8. Frontex offentliggjorde regler [10] om hur ombudet för grundläggande rättigheter fungerar, inbegripet dess oberoende, i januari 2021. Vid tidpunkten för detta beslut har inte alla 40 övervakare av grundläggande rättigheter rekryterats, och förfarandet för rekrytering av ställföreträdande ombud för grundläggande rättigheter har ännu inte slutförts.

9. Under tiden har olika offentliga betänkligheter framförts över Frontex efterlevnad av de grundläggande rättigheterna.

Utredningen

10. Ombudsmannen inledde en undersökning på eget initiativ om klagomålsmekanismens oberoende, effektivitet och öppenhet samt om ombudets roll.

11. I samband med undersökningen bad ombudsmannen Frontex att svara på en rad frågor. [11] Frontex skickade två svar: en undertecknad av den verkställande direktören och en undertecknad av den interimistiska ombudet för grundläggande rättigheter [12]. Ombudsmannens undersökningsgrupp träffade den interimistiska ombudet för grundläggande rättigheter och inspekterade Frontex handlingar med anknytning till mekanismen. Rapporten om mötet och inspektionen skickades till Frontex och offentliggjordes på ombudsmannens webbplats. [13]

12. Ombudsmannen samrådde också med nationella ombudsmän genom Europeiska ombudsmannanätverket och frågade dem om de har i) har informerats om eller vidarebefordrat

klagomål från ombudet för grundläggande rättigheter, II) Utredde de nationella myndigheternas svar på sådana klagomål. och/eller iii) tog emot klagomål direkt om påstådda kränkningar av grundläggande rättigheter i Frontex insatser där deras nationella myndigheter deltog.

13. Av de tolv ombudsmän som svarade [14] svarade tio nekande på alla de frågor som ställdes. De bulgariska och grekiska ombudsmännen svarade att de har behandlat klagomål som rör Frontex insatser. Den bulgariska ombudsmannen översände ett klagomål från ombudet för grundläggande rättigheter 2020 och mottog inga klagomål direkt från personer som berörs av Frontex insatser. Sedan 2017 har den grekiska ombudsmannen mottagit sju klagomål via Frontex klagomålsmekanism, som alla tidigare hade lämnats in direkt till ombudsmannen själv. Den grekiska ombudsmannen uppgav att det kan vara svårt att få de nationella myndigheterna att svara på ett heltäckande, öppet och snabbt sätt.

Resultatet av utredningen

14. I en tidigare undersökning på eget initiativ av Frontex arbete rekommenderade ombudsmannen att det skulle inrättas en mekanism för klagomål. Med stöd av Europaparlamentet inrättades detta senare genom förordning (EU) 2016/1624 om en europeisk gräns- och kustbevakning [15] .

Examples of complaints dealt with by the mechanism

Among **admissible complaints**, there was one, submitted in 2017, concerning an operation to return migrants by boat from Greece to Turkey. This operation was financed by Frontex and scheduled for 27 April 2017. The complainant, an Iranian national, applied for asylum in Greece and his application was pending before the national court at the time of his scheduled removal. He alleged violations of article 18 of the Charter of Fundamental Rights (right to asylum) and article 19 (protection in the event of removal, expulsion or extradition). The FRO forwarded the complaint to the competent Greek authority. The Greek authority cancelled the operation to return the complainant to Turkey.

Another admissible complaint concerned a joint return operation from Hungary to Afghanistan, dated 20 November 2017. The complainant, an Afghan citizen, alleged that he was returned from Hungary while his appeal was pending before the court. He argued that article 19 of the Charter (protection in the event of removal, expulsion or extradition) and article 47 (right to effective remedy and fair trial) were violated. The FRO forwarded the complaint to the Hungarian authority. The case was not resolved in 2017.

Among **inadmissible complaints**, in 2017, two complaints were submitted concerning border checks on the Polish-Belarus border. The FRO forwarded these complaints to the Polish Ombudsman and the Polish Border Guards. There was also a complaint concerning the checks at the Lithuanian-Russian border. Officers deployed by Frontex were not involved in these complaints.

15. Ombudsmannen har övervakat genomförandet sedan den inrättades. Hon anser att Frontex verksamhet kräver en sådan mekanism. Dessa insatser omfattar flera deltagare, ofta från olika jurisdiktioner, som har olika skyldigheter men som alla bär "Frontex" insignier och bedriver verksamhet under EU-flagga. Frontex bör därför ha flexibla förfaranden genom vilka enskilda personer kan i) få hjälp med att identifiera dem som är ansvariga för upplevda missförhållanden i Frontex insatser, och ii) begära ersättning för kränkningar av sina grundläggande rättigheter enligt EU-lagstiftningen.

16. Klagomålsmekanismen kan vara en effektiv [16] ansvarighetsmekanism endast om den är tillgänglig och har möjlighet att genomföra oberoende utredningar, som är snabba, grundliga och transparenta. Denna undersökning har syftat till att undersöka om klagomålsmekanismen hittills har uppfyllt dessa villkor och hur den kan förbättras.

17. Bland ombudsmannens viktigaste iakttagelser är följande:

- sedan den inrättades har klagomålsmekanismen hanterat ett **mycket lågt antal klagomål**, och inga klagomål har ännu gjorts gällande Frontex personals åtgärder. Mellan 2016 och januari 2021 hade ombudet för grundläggande rättigheter mottagit 69 klagomål varav 22 kunde tas upp till prövning. Detta kan förklaras av ett antal faktorer, bland annat: i) bristande medvetenhet och förståelse bland potentiella klagande om mekanismen. II) rädsla för negativa återverkningar, tillsammans med det faktum att det inte är möjligt att lämna in anonyma klagomål, iii) stressiga situationer där potentiella klagande befinner sig. IV) Frontex utplacerade tjänstemän som skulle kunna spela en mer aktiv roll när det gäller att ta emot och översända klagomål till ombudet för grundläggande rättigheter saknar engagemang på plats.
- **insynen i mekanismens verksamhet har varit otillräcklig**, även om framsteg nu görs.
- i början av klagomålsmekanismen var den verkställande direktörens samarbete med ombudet för grundläggande rättigheter inte helt tillfredsställande, men detta samarbete har förbättrats med tiden. Den verkställande direktören är skyldig att samarbeta med FRO. När så är möjligt bör han sträva efter att följa rekommendationerna från ombudet för grundläggande rättigheter. Den verkställande direktörens beslut om ett klagomål som överlämnats till honom av ombudet för grundläggande rättigheter kan överklagas till Europeiska ombudsmannen.
- Frontex har försenat genomförandet av de viktiga ändringar som infördes genom förordning 2019/1896. Det tog ungefär 13 månader för Frontex att vidta nödvändiga åtgärder för att styrelsen skulle kunna anta reglerna om ombudets oberoende och ytterligare tre månader för att slutföra förfarandet för utnämning av en ny ombudsman för grundläggande rättigheter. Utnämningen av ställföreträdande FRO har följaktligen försenats, eftersom FRO måste delta i detta förfarande. **De 40 övervakare av grundläggande rättigheter har ännu inte utsetts**, även om denna process borde ha slutförts senast den 5 december 2020.
- **det första ombudet för grundläggande rättigheter och den efterföljande tillfälliga ombudet för grundläggande rättigheter använde de bestämmelser om klagomålsmekanismen som stod till deras förfogande och utvecklade proaktivt mekanismen för att garantera klagandenas grundläggande rättigheter**. Vid avslutandet av besluten har ombudet för grundläggande rättigheter lagt fram välgrundade och övertygande åsikter om påstådda kränkningar av de grundläggande rättigheterna och lämnat

rekommendationer till medlemsstaterna om systemförbättringar samt rekommendationer till Frontex om vad byrån skulle kunna göra för att säkerställa att medlemsstaterna undviker sådana frågor i framtiden.

- det är viktigt att se till att klagomålen följs upp i rätt tid och på lämpligt sätt. Om en medlemsstat inte följer upp i rätt tid och på lämpligt sätt kan Frontex inte fullgöra sin skyldighet att begära att den berörda medlemsstaten omedelbart avlägsnar sin personal från Frontex verksamhet, om den visar sig ha kränkt grundläggande rättigheter eller skyldigheter avseende internationellt skydd. Det har förekommit **problem med samarbetet mellan ombudet för grundläggande rättigheter och de nationella myndigheterna**, särskilt förseningar i de nationella myndigheternas svar. Hittills har deras svar inte inbegripit någon bevisning i sak, inte ens i fall där ombudet för grundläggande rättigheter uttryckligen begärde bevisning.
- även om ombudet för grundläggande rättigheter inte uttryckligen har befogenhet att genomföra undersökningar på eget initiativ, använder ombudet för grundläggande rättigheter två förfaranden som i huvudsak tjänar detta syfte: "uttryck av oro" och "imminent risk". Båda förfarandena kan bidra till att upptäcka systemproblem. **Ombudet för grundläggande rättigheter använder dessa instrument på ett lämpligt och effektivt sätt**, särskilt vid användning av förfarandet för "imminent risk" för att hantera klagomål om kränkningar av de grundläggande rättigheterna i samband med återvändandeinsatser.
- även **om ombudet för grundläggande rättigheter har ett betydande oberoende i förhållande till hur klagomålsmekanismen fungerar** (inklusive att hantera klagomål om användning av våld), kan samma sak inte sägas om dess roll i förhållande till SIR när det gäller frågor om grundläggande rättigheter. SIR är ett utarbetat system som involverar många deltagare, och rollen som FRO börjar först senare i processen. Detta kan minska inflytandet från FRO.

18. Bilaga I innehåller ombudsmannens detaljerade bedömning av det arbete som hittills utförts av klagomålsmekanismen samt av ombudets roll. Bilaga II innehåller en översikt över klagomål som hittills behandlats, medan bilaga III innehåller information om Frontex insatser för att öka medvetenheten om rätten att klaga.

Slutsatser

På grundval av allt material som granskats i samband med denna undersökning drar ombudsmannen de slutsatser som anges nedan tillsammans med nio förslag till förbättringar.

Ombudsmannen anser det beklagligt att Frontex har dröjt med att genomföra de viktiga ändringar som infördes genom förordning 2019/1896. Eftersom situationen håller på att lösas anser ombudsmannen dock inte att det är motiverat att gå vidare med denna fråga.

Utredningen identifierade många förbättringsområden som behandlas via förslag nedan.

Frontex och ombudet för grundläggande rättigheter kommer att informeras om detta beslut.

För att bättre förstå varför så få klagomål hittills har lämnats in kommer ombudsmannen också

att dela detta beslut med Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter, Europeiska ombudsmannanätverket och det civila samhällets organisationer för att höra deras synpunkter.

Förslag till förbättringar

Operativa planer

1. Frontex bör i alla operativa planer tydligt föreskriva att deltagare i Frontex insatser bör ta emot klagomål från personer som anser sig ha utsatts för kränkningar av de grundläggande rättigheterna, eller deras företrädare, och överföra dem till Frontex via klagomålsmekanismen. (Punkterna 11–12 i den detaljerade bedömningen)

Samförståndsavtal med länder utanför EU

2. I sina samförståndsavtal eller andra relevanta dokument som ingåtts med organ utanför EU bör Frontex föreskriva att Frontex (via ombudet för grundläggande rättigheter) är ansvarigt för att ta emot alla klagomål om bristande efterlevnad av de grundläggande rättigheterna. Efter att ha klassificerat dem skulle ombudet vid behov överföra klagomål till det berörda nationella organet. (Punkt 47 i den detaljerade bedömningen).

Offentligt informationsmaterial om klagomålsmekanismen

3. I sitt offentliga informationsmaterial bör Frontex klargöra för potentiella klagande fördelarna med klagomålsmekanismen, särskilt att den är kostnadsfri. Frontex bör också uppmärksamma det faktum att klagande inte är avsedda att bestraffas för att lämna in klagomål och att inlämnande av klagomål inte bör påverka andra förfaranden, såsom asylansökningar. (Punkt 14 i den detaljerade bedömningen).

4. Ombudet för grundläggande rättigheter bör sträva efter att utveckla permanenta samarbetskanaler med organisationer i det civila samhället på plats där Frontex är verksamma och förse dem med informationsmaterial om klagomålsmekanismen, som förklarar förfarandena för dem som företräder personer som vill lämna in klagomål. (Punkterna 16–17 i den detaljerade bedömningen).

Reviderade genomförandebestämmelser för klagomålsmekanismen

5. Frontex bör överväga att tillåta anonyma klagomål och omformulera sitt klagomålsformulär när det gäller anonymiserade klagomål som avvisas av vissa nationella myndigheter. Vid vidarebefordran av klagomål från företrädare för enskilda personer som vill förbli anonyma bör ombudet uppmuntra det nationella människorättsorganet och den nationella myndighet som handlägger klagomålet att använda alla medel som står till deras förfogande för att lösa de påstådda problemen, i samarbete med företrädarna. (Punkterna 18–20 i den detaljerade bedömningen).

6. När det gäller klagomål om överträdelser av reglerna om användning av våld bör det i de reviderade genomförandebestämmelserna klargöras vilka regler om användning av våld som berörs (särskilt genom att hänvisa till bilaga V till förordning (EU) 2019/1896). Genomförandebestämmelserna bör också ange vilka specifika förfarandeåtgärder, i förekommande fall, som planeras inom ramen för klagomålsmekanismen för att hantera sådana klagomål. (Punkterna 21–22 i den detaljerade bedömningen).

7. De reviderade reglerna bör

- klargöra vad som menas med underlåtenhet att agera, bland annat genom att ge exempel, och klargöra hur individer kan klaga på ett sådant misslyckande. (Punkt 22 i den detaljerade bedömningen.)
- ange vilka uppgifter som ska ingå i de rapporter som de nationella myndigheterna skickar till ombudet för grundläggande rättigheter, efter det att de har vidarebefordrat ett klagomål till dem. Till exempel kan en mall för sådana rapporter tas med som en bilaga till reglerna. (Punkt 31 i den detaljerade bedömningen).
- betona att medlemsstaterna är skyldiga att samarbeta med ombudet för grundläggande rättigheter och specificera de potentiella sanktionerna för överträdelser. (Punkt 34 i den detaljerade bedömningen.)
- fastställa en tidsfrist för ombudet för grundläggande rättigheter för att avgöra om ett klagomål kan tas upp till prövning. (Punkt 23 i den detaljerade bedömningen).
- föreskriva ett förfarande för överklagande av FRO:s beslut, i enlighet med artikel 111.5 i förordning (EU) 2019/1896, där det anges att ombudet för grundläggande rättigheter *"ska ompröva klagomålet om den klagande lägger fram ny bevisning i situationer där klagomålet inte kan tas upp till prövning"*. (Punkt 25 i den detaljerade bedömningen).
- föreskriva att ombudet för grundläggande rättigheter rapporterar direkt till styrelsen och rapporterar till den verkställande direktören endast om eventuella kränkningar av de grundläggande rättigheterna som de övervakare av grundläggande rättigheter rapporterar till ombudet för grundläggande rättigheter som de grundläggande rättigheterna *anser nödvändiga*." (Punkt 44 i den detaljerade bedömningen).

Rapportering och publikationer

8. Frontex bör på sin webbplats offentliggöra FRO:s årsrapporter för 2017, 2018, 2019 och 2020 och överväga att offentliggöra ombudets beslut om avslutande av klagomål (s.k. slutrapporter), vid behov efter att ha anonymiserat innehållet. Årsrapporterna från ombudet för grundläggande rättigheter skulle kunna innehålla ett avsnitt om de konkreta åtgärder som Frontex och medlemsstaterna vidtagit på grundval av de iakttagelser och rekommendationer som gjorts av ombudet för grundläggande rättigheter, ett år efter. (Punkterna 39 och 53 i den detaljerade bedömningen).

9. FRO:s regler om hantering av rapporter om allvarliga incidenter bör offentliggöras tillsammans med genomförandebestämmelserna för klagomålsmekanismen. (Punkt 56 i den detaljerade bedömningen).

Emily O'Reilly Europeiska ombudsmannen

Strasbourg den 15 juni 2021

Bilagor

Bilaga I: Ombudsmannens detaljerade bedömning

Klagomålsmekanismens funktion

Svar från Frontex och ombudet för grundläggande rättigheter

[17]

1. Mellan 2016 och januari 2021 (datumet för Frontex svar till ombudsmannen) hade ombudet mottagit 69 klagomål varav 22 var tillåtliga. Frontex förväntar sig att utplaceringen av övervakare av grundläggande rättigheter, till vilka klagomål kan lämnas in direkt, kommer att leda till en ökning av antalet klagomål.

2. Enligt de nuvarande tillämpningsföreskrifterna måste en klagande lämna sina kontaktuppgifter. Anonyma klagomål är inte tillåtna. Klagande får företräddas av vilken part som helst, oavsett om det rör sig om en fysisk eller juridisk person.

3. Hittills har inget klagomål lämnats in mot en anställd vid Frontex. Som sådan har den verkställande direktören ännu inte varit skyldig att behandla ett sådant klagomål. Ombudet för grundläggande rättigheter hade kontakt med den verkställande direktören om vissa klagomål rörande personal vid nationella myndigheter.

4. Ombudet avslutar ett ärende efter att ha fått ett svar från den berörda nationella myndigheten och informerat FRO om att dess utredning har avslutats efter lämplig uppföljning. De nuvarande genomförandebestämmelserna ger den nationella myndigheten sex månader från det att ombudet vidarebefordrar klagomålet för att komma fram till sina slutsatser.

Ett lämpligt svar är avgörande för mekanismens effektivitet. De nya genomförandebestämmelserna kommer att innehålla riktlinjer i detta avseende för de nationella myndigheterna.

Om en nationell myndighet inte skickar något svar till ombudet för grundläggande rättigheter eller om den endast skickar ett "oavslutligt svar", underrättar FRO den verkställande direktören och styrelsen. Frontex följer sedan upp frågan. Detta har hittills bara skett i ett begränsat antal fall. Ombudet avslutar ett ärende där ett ofullständigt svar har mottagits från den berörda nationella myndigheten, men på grundval av svaret kan inga ytterligare uppgifter förväntas.

5. Ombudet för grundläggande rättigheter får inte alltid ett svar eller ett mottagningsbevis från de nationella människorättsinstitutioner till vilka den vidarebefordrar klagomål [18]

6. Ombudet utfärdar en slutrapport om klagomålet som riktar sig till Frontex verkställande direktör och styrelsens ordförande. I förekommande fall innehåller rapporten rekommendationer om klagomålet som den verkställande direktören eller de berörda nationella myndigheterna bör ta itu med. Ärendet avslutas sedan genom en skrivelse som undertecknats av ombudet för grundläggande rättigheter och som riktar sig till den nationella myndigheten och klaganden och förklarar de faktiska omständigheterna och slutsatserna. FRO bifogar slutrapporten till brevet.

7. När det gäller Frontex insatser i länder utanför EU kan ombudet för grundläggande rättigheter bedöma situationen för de grundläggande rättigheterna genom att samarbeta med de nationella människorättsorganen (t.ex. de nationella ombudsmannainstitutionerna) [19] , icke-statliga organisationer och andra aktörer på området.

8. Frontex offentliggör information om klagomålsmekanismen i sina årsrapporter. Ombudet för grundläggande rättigheter lämnar regelbundna rapporter till styrelsen om sin verksamhet och en årlig rapport om mekanismen, med särskilda hänvisningar till Frontex och medlemsstaternas resultat och uppföljning av klagomål. Enligt förordning (EU) nr 1896/2019 [20] är ombudet för grundläggande rättigheter skyldigt att offentliggöra en årsrapport om sin verksamhet och om Frontex efterlevnad av de grundläggande rättigheterna i sin verksamhet. Rapporten kommer att innehålla information om mekanismen och om Frontex framsteg i genomförandet av sin strategi för grundläggande rättigheter.

9. FRO:s personal ökade från en tjänst 2012 till 10 tjänster 2019. Två av de nuvarande tjänsterna är avsedda att hantera klagomål. Under 2020 tilldelade Frontex byrån för grundläggande rättigheter den nya biträdande tjänsten för grundläggande rättigheter, 40 övervakade tjänster för grundläggande rättigheter och två tjänster för tjänstemän från nationella förvaltningar som är utstationerade. Dessa nya tilldelade tjänster bör tillsättas 2021. Dessutom blev FRO en chefstjänst med ansvar för en budget på 1 miljon euro 2020 och 1,3 miljoner euro 2021 (exklusive personalkostnader). Den verkställande direktören deltog inte i urvalet och utnämningen av den nya FRO, som är ansvarig inför styrelsen.

Ombudsmannens bedömning

Klagomålsmekanismens tillgänglighet

10. Ombudsmannen erkänner det arbete som utförs av ombudet för grundläggande rättigheter

för att öka medvetenheten om klagomålsmekanismen, både bland personal och berörda parter, och på fältet. [21] Ändå noterar ombudsmannen att mycket få klagomål hittills har mottagits genom mekanismen.

11. I förordning 2019/1896 [22] anges att de operativa planerna, som är tillämpliga på alla deltagare i Frontex insatser, bör innehålla bestämmelser om ” *en mekanism för att ta emot och vidarebefordra klagomål till byrån (..) om överträdelser av de grundläggande rättigheterna* ”. Enligt ombudsmannen bör denna skyldighet tydligt anges i de operativa planerna, bland uppgifter och ansvar för att säkerställa respekten för de grundläggande rättigheterna samt skyldigheten att tillhandahålla information om klagomålsmekanismen. Det skulle också vara fördelaktigt om uppförandekoden för alla personer som deltar i Frontex insatser nämner skyldigheten att ta emot klagomål och översända dem till Frontex, och inte bara skyldigheten att lämna information om mekanismen. [23]

12. Det faktum att detta för närvarande inte är fallet kan bidra till att förklara varför inga klagomål ännu har överförts till mekanismen genom deltagare i Frontex insatser. Dessutom uppgav FRO att ämnena för påtvingade återvändanden inte alltid förses med klagomålsformulär, även om en medlem av Frontex personal är närvarande vid varje påtvingat återvändande som samordnas av Frontex. [24] Även om ombudsmannen hoppas att närvaron av övervakare av grundläggande rättigheter på plats kommer att förbättra situationen, lägger hon fram ett förslag till förbättringar för att ta itu med detta.

13. Under alla omständigheter anser ombudsmannen att det låga antalet klagomål sannolikt inte bara beror på brist på engagemang från Frontex personal på fältet eller på grund av att potentiella klagande inte är medvetna om att klagomålsmekanismen finns, utan att det kan finnas andra skäl.

14. Migranter och flyktingar med olika bakgrund [25] kanske inte är medvetna om att prövningsmekanismer är standard och/eller är kostnadsfria i EU-länderna [26] eller kan frukta att inlämnande av ett klagomål kan påverka andra förfaranden, t.ex. potentiella asylansökningar. Det offentliga informationsmaterialet om klagomålsmekanismen skulle kunna anpassas för att fästa större uppmärksamhet på detta.

15. Personer vars grundläggande rättigheter kan komma att påverkas av Frontex insatser befinner sig ofta redan i extremt svåra situationer. [27] De kanske inte har tid eller möjlighet att kämpa för sina grundläggande rättigheter. Ombudsmannen noterar också att klagomål som enskilda personer lämnar in direkt till nationella ombudsmän om kränkningar av de grundläggande rättigheterna i Frontex insatser är sällsynta. [28] I stället lämnas klagomål in av organisationer i det civila samhället, för enskilda personers räkning, eller advokater som arbetar på grundval av pro bono/juridisk hjälp. [29]

16. Det är därför mycket viktigt att organisationer i det civila samhället som är specialiserade på mänskliga rättigheter kan hjälpa enskilda genom att inte bara lämna in klagomål på deras vägnar till klagomålsmekanismen utan också aktivt följa hur klagomål hanteras.

17. Ombudsmannen är övertygad om att samarbete med det civila samhället är avgörande för att klagomålsmekanismen ska fungera väl. Det skulle vara till nytta för ombudet att utveckla formella samarbetskanaler med organisationer i det civila samhället på plats där Frontex verkar, och Frontex rådgivande forum, som omfattar företrädare för det civila samhället, skulle kunna spela en viktig roll i detta syfte. Ombudet för grundläggande rättigheter bör också klargöra för det civila samhällets organisationer hur den anser att klagomålsmekanismen är tillämplig på gränsbevakningstjänstemän i en värdmedlemsstat som befinner sig på området för Frontex insatser men som inte direkt ingår i insatsen.

18. Redan 2016 rekommenderade det rådgivande forumet att anonyma klagomål skulle godtas, eftersom detta skulle kunna uppmuntra enskilda att använda klagomålsmekanismen. Det första steget i detta syfte skulle vara att se till att genomförandebestämmelserna för den nya mekanismen för klagomål [30] innehåller en bestämmelse som gör det möjligt för klagande att förbli anonyma, även om det finns ett krav på att sådana klagande ska ha icke-anonyma företrädare.

19. Vissa nationella myndigheter och/eller människorättsorgan kan vara förfarandemässigt förhindrade att behandla anonyma klagomål. Detta innebär dock inte att FRO inte tjänar något syfte med att vidarebefordra sådana klagomål till dem. Efter att ha mottagit ett sådant klagomål informeras dessa organ om dessa frågor och kan ta itu med dem på eget initiativ eller på annat sätt. De kan också kontakta potentiella företrädare för anonyma klagande, om de anser att det finns ytterligare åtgärder som klaganden bör vidta.

20. På samma sätt innehåller formuläret för klagomål information [31] om sekretess, vilket kan leda till förvirring.

21. Förutom klagomål om påstådda kränkningar av grundläggande rättigheter (både åtgärder och underlåtenhet att agera) kommer mekanismen nu också att behandla klagomål om överträdelse av reglerna om användning av våld. [32] Klagomål som hävdar överträdelse av reglerna om användning av våld behöver inte påverkas av de överträdelse som de klagat över. [33]

22. Det är dock viktigt att i den nya mekanismen för klagomål specificera vilka regler som gäller för användningen av våld och, i ett separat avsnitt, vilka specifika förfarandeåtgärder som föreskrivs i mekanismen för sådana klagomål. [34] Det skulle också vara viktigt att specificera vad en underlåtenhet att vidta åtgärder skulle kunna vara. Detta skulle kunna innebära situationer som underlåtenhet att hänvisa migranter som begärt internationellt skydd till de berörda myndigheterna. [35] Klagomålsmekanismens genomförandebestämmelser ("byråns regler för klagomålsmekanismen") offentliggörs på Frontex webbplats om grundläggande rättigheter. Den nya mekanismen för genomförande av klagomål bör undvika tvetydighet och vara så tydlig att det inte finns något behov av riktlinjer för tillämpningen av dem.

Förfaranden inom ramen för klagomålsmekanismen

23. På grundval av de uppgifter som inspekterats i denna undersökning förefaller det uppenbart

att den första ombudet för grundläggande rättigheter och den efterföljande tillfälliga ombudet för grundläggande rättigheter försökte använda de bestämmelser om klagomålsmekanismen som stod till deras förfogande för att garantera de klagandes grundläggande rättigheter.

Granskningarna av klagomålens tillåtlighet var grundliga och genomfördes inom rimlig tid, med tanke på att Frontex ofta var tvungen att genomföra utbyten med nationella myndigheter, och ibland med klagande, för att klargöra detaljerna i påståendena. Ombudsmannen anser dock att det vore önskvärt att ha en formell tidsfrist för granskning av klagomålens tillåtlighet. Detta skulle kunna tas upp i samband med översynen av genomförandebestämmelserna för mekanismen för klagomål.

24. Det material som granskats av ombudsmannen visar att ombudet för grundläggande rättigheter gav utförliga och aktuella förklaringar till klagande om hur deras klagomål skulle hanteras, inklusive kontaktuppgifter till den nationella myndighet och det människorättsorgan till vilket deras klagomål vidarebefordrades. I de fall klagomålen var otillåtliga förklarade ombudet skälen till varför och gav råd om var klaganden kunde vända sig för att få hjälp.

25. Ombudet har också erbjudit klagande möjlighet att överklaga sitt beslut om deras klagomål i vissa fall. [36] Men ombudsmannen anser att möjligheten att överklaga beslut bör göras mer formaliserad och att detta skulle öka mekanismens trovärdighet.

26. Det material som granskats tyder på att ombudet för grundläggande rättigheter agerar i god tid och grundligt när det gäller att vidarebefordra godtagbara klagomål till nationella myndigheter och människorättsorgan och följa upp klagomålen. [37] Slutande beslut är i allmänhet väl motiverade och övertygande argumenterade när det gäller påstådda kränkningar av de grundläggande rättigheterna. [38]

27. Ombudet för grundläggande rättigheter har lämnat rekommendationer till medlemsstaterna om systemförbättringar. Även om medlemsstaterna har exklusiv behörighet att genomföra utredningar om kränkningar av grundläggande rättigheter i Frontex insatser av personal från sina nationella myndigheter, har organisationen för grundläggande rättigheter befogenhet att genomföra utredningar av Frontex verksamhet [39]. I samband med detta har organisationen för grundläggande rättigheter en skyldighet att uppmärksamma nationella myndigheters överträdelse i samband med gemensamma insatser/insatser som samordnas av Frontex. I detta syfte välkomnar ombudsmannen att byråns avslutande beslut även innehåller rekommendationer till Frontex om vad byrån skulle kunna göra för att se till att medlemsstaterna undviker sådana frågor i framtiden.

28. Även om rekommendationerna från ombudet för grundläggande rättigheter inte är bindande välkomnar ombudsmannen att Frontex följde upp rekommendationerna om systemrelaterade frågor.

29. Frontex verkställande direktör är skyldig att samarbeta med ombudet för grundläggande rättigheter. [40] I detta syfte anser ombudsmannen att den verkställande direktören om möjligt bör sträva efter att följa rekommendationerna från ombudet för grundläggande rättigheter. Under alla omständigheter kan den verkställande direktörens beslut om ett klagomål som

överlämnats till honom av ombudet för grundläggande rättigheter överklagas till Europeiska ombudsmannen. [41]

30. Ombudsmannen noterar att även om ombudets samarbete med den verkställande direktören och Frontex i början av förekomsten av klagomålsmekanismen inte var helt tillfredsställande, har detta samarbete förbättrats med tiden. Ett av de granskade ärendena visade att den verkställande direktören kontaktade en nationell myndighet och styrelsen för att säkerställa att medlemsstaten i fråga följde upp ett klagomål som överlämnats till den av ombudet för grundläggande rättigheter. [42] ombudsmannen litar på att detta tillvägagångssätt kommer att fortsätta.

31. Ombudsmannens inspektion visade att det har förekommit problem med samarbetet mellan ombudet för grundläggande rättigheter och de nationella myndigheterna. [43] Det har förekommit förseningar i de nationella myndigheternas svar, och hittills har deras svar inte inkluderat bevis på sakfrågan, inte ens i fall där ombudet för grundläggande rättigheter uttryckligen begärde bevis. [44] Frontex bör överväga att införa tydligare bestämmelser i den nya mekanismen för klagomål om uppföljning av klagomål på nationell nivå [45], särskilt genom att tillhandahålla en mall för svar till ombudet för grundläggande rättigheter.

32. Enligt förordning (EU) 2019/1896 ska de nationella myndigheterna inte bara säkerställa lämplig uppföljning av klagomål som överlämnats av ombudet för grundläggande rättigheter, utan också att inom en fastställd tidsperiod rapportera tillbaka till ombudet för grundläggande rättigheter och följa upp klagomålen. De nya genomförandebestämmelserna för mekanismen för klagomål bör hålla den nuvarande obligatoriska tidsfristen för medlemsstaterna att rapportera till ombudet för grundläggande rättigheter inom sex månader från den dag då de mottar klagomålet från ombudet för grundläggande rättigheter. För varje fall där en medlemsstat inte uppfyller skyldigheten att rapportera till ombudet för grundläggande rättigheter bör ombudet för grundläggande rättigheter kunna hänskjuta ärendet till styrelsen. Eftersom Europeiska kommissionen, som övervakar nationell efterlevnad av EU-lagstiftningen, sitter i styrelsen kan detta vara ytterligare ett sätt att säkerställa efterlevnaden.

33. Det är viktigt att se till att klagomålen följs upp i rätt tid och på lämpligt sätt. Om en medlemsstat inte följer upp i rätt tid och på lämpligt sätt kan Frontex inte fullgöra sin skyldighet enligt förordning (EU) 2019/1896 att begära att den berörda medlemsstaten omedelbart avlägsnar sin personal från Frontex verksamhet, om de visar sig ha kränkt grundläggande rättigheter eller skyldigheter avseende internationellt skydd. [46]

34. Genomförandebestämmelserna för klagomålsmekanismen skulle kunna ge exempel på möjliga påföljder för medlemsstaterna om de inte samarbetar med ombudet för grundläggande rättigheter, på grundval av artikel 111.7 i förordning (EU) 2019/1896. För att vara fullständigt heltäckande kan dessa regler således hänvisa till möjligheten för den verkställande direktören att avbryta eller inte inleda Frontex verksamhet, om det förekommer kränkningar av de grundläggande rättigheterna, i enlighet med artikel 46 i förordning (EU) 2019/1896.

35. Även om ombudet för grundläggande rättigheter inte uttryckligen har befogenhet att

genomföra undersökningar på eget initiativ, använder ombudet för grundläggande rättigheter två förfaranden som i huvudsak tjänar detta syfte: "uttryck av oro" och "imminent risk". Förfarandet med "imminent risk" gör det möjligt för ombudet att hjälpa klagande vars klagomål inte uppfyller de formella kraven för tillåtlighet, men om den information som lämnas i klagomålet utgör en överhängande risk för allvarlig och irreparabel skada på deras grundläggande rättigheter på grund av Frontex verksamhet. Förfarandet för att uttrycka oro gäller om information som mottagits av ombudet för grundläggande rättigheter eller ett otillåtligt klagomål ger upphov till frågor som kan få mer allmänna konsekvenser för de grundläggande rättigheterna för en Frontex verksamhet. [47] Båda förfarandena kan tjäna till att avslöja systemproblem. Ombudet för grundläggande rättigheter verkar använda dessa instrument på ett lämpligt och effektivt sätt, särskilt förfarandet för "imminent risk" för att hantera klagomål om kränkningar av de grundläggande rättigheterna i samband med återvändandeinsatser.

Insyn i klagomålsmekanismen

36. Det tog Frontex två år efter inrättandet av klagomålsmekanismen 2016 att lämna närmare uppgifter om klagomål i sina årsrapporter, men informationen är fortfarande allmän.

37. FRO har lämnat periodiska verksamhetsrapporter till styrelsen, men dessa har inte offentliggjorts. FRO sammanställer också detaljerade årsrapporter (nedan kallade årsrapporter från mekanismen för enskilda klagomål) om mekanismen, men dessa offentliggörs inte heller [48] .

38. Denna brist på insyn är beklaglig, men enligt förordning 2019/1896 [49] har ombudet för grundläggande rättigheter nu en rättslig skyldighet att offentliggöra sina egna årliga verksamhetsrapporter, inbegripet information om i vilken utsträckning Frontex verksamhet respekterar de grundläggande rättigheterna. Dessa rapporter bör innehålla information om klagomålsmekanismen och genomförandet av strategin för grundläggande rättigheter.

39. Det räcker dock inte att bara offentliggöra dessa rapporter för att Frontex ska kunna ställas till svars för mekanismens åtgärder. I detta syfte föreslår ombudsmannen att Frontex på sin webbplats offentliggör FRO:s avslutande beslut om klagomål (s.k. slutrapporter), vid behov efter att ha anonymiserat innehållet. [50]

Klagomålsmekanismens oberoende

40. Ombudsmannen anser att klagomålsmekanismen endast kan vara lika oberoende som ombudet för grundläggande rättigheter är.

41. Under de första åren av klagomålsmekanismens existens utsågs ombudet för grundläggande rättigheter av den verkställande direktören och rapporterades även till honom [51] . FRO hade inga ledningsuppgifter, t.ex. rekrytering eller budget. Under dessa omständigheter var ombudet för grundläggande rättigheter tvungna att förlita sig på det rådgivande forumets stöd för att garantera klagomålsmekanismens oberoende.

42. Ombudsmannen anser att FRO:s samarbete med det rådgivande forumet [52] är viktigt för att säkerställa mekanismens oberoende och att de två enheterna bör sträva efter att stärka sitt samarbete. Det vore därför önskvärt med formella förfaranden för att underlätta detta samarbete.

43. Beslutet att ersätta den första FRO under hennes långvariga frånvaro med en ledamot av den verkställande direktörens kansli (kabinetten) riskerade tydligt att man skulle kunna skapa en uppfattning om att FRO:s oberoende kan äventyras. Genom att följa förfarandena har den tillfälliga organisationen för grundläggande rättigheter dock bidragit till att säkerställa oberoendet för FRO:s verksamhet.

44. Förordning 2019/1896 stärkte både FRO:s roll och oberoende. Ombudet för grundläggande rättigheter ska biträdas av ställföreträdande ombud för grundläggande rättigheter och minst 40 övervakare av grundläggande rättigheter, som kommer att agera på plats under överinseende av ombudet för grundläggande rättigheter. Övervakare av grundläggande rättigheter kan också tilldelas uppgifter i klagomålsmekanismen. FRO:s oberoende bekräftades genom de regler som styrelsen utfärdade i januari 2021. Enligt förordning (EU) 2019/1896 bör ombudet för grundläggande rättigheter i synnerhet rapportera direkt till styrelsen och till den verkställande direktören endast om eventuella kränkningar av grundläggande rättigheter som de övervakare av grundläggande rättigheter rapporterar till ombudet för grundläggande rättigheter som de grundläggande rättigheterna *anser nödvändiga*. De nya genomförandebestämmelserna för mekanismen bör ta hänsyn till denna skillnad.

45. Det är beklagligt att Frontex har försenat genomförandet av de viktiga ändringar som infördes genom förordning 2019/1896. Det tog ungefär 13 månader för Frontex att vidta nödvändiga åtgärder för att styrelsen skulle kunna anta reglerna om ombudets oberoende och ytterligare tre månader för att slutföra förfarandet för utnämning av en ny ombudsman för grundläggande rättigheter. Utnämningen av ställföreträdande ombud för grundläggande rättigheter har därför försenats, eftersom FRO måste delta i detta förfarande. [53] De 40 övervakare av grundläggande rättigheter har ännu inte utsetts, även om denna process borde ha slutförts senast den 5 december 2020.

Hur klagomålsmekanismen tillämpas i länder utanför EU

46. Ombudsmannen anser att Frontex bör ta hänsyn till detta innan man försöker samarbeta och förhandla fram samförståndsavtal med organ i de länder som är nominellt ansvariga för de mänskliga rättigheterna, om länder utanför EU har dåliga uppgifter om mänskliga rättigheter.

47. För att göra det lättare för potentiella offer för kränkningar av de grundläggande rättigheterna att rapportera incidenter i länder utanför EU där Frontex insatser pågår bör Frontex ansvara för att ta emot klagomål i första hand och besluta om de behöver överföra klagomålet till det berörda nationella organet. I sina samförståndsavtal med de nationella människorättsorganen i länder utanför EU bör Frontex överväga att inkludera bestämmelser i detta syfte.

Ombudets roll för grundläggande rättigheter

Svar från Frontex och ombudet för grundläggande rättigheter

48. Frontex har tre mekanismer genom vilka enskilda personer kan rapportera kränkningar av de grundläggande rättigheterna: klagomålsmekanismen, SIR-mekanismen (Serious Incident Report) och "övervakningsmekanismen för den lagstadgade personalens användning av våld".

49. Ombudet för grundläggande rättigheter behandlar klagomål om kränkningar av de grundläggande rättigheterna på grund av åtgärder eller underlåtenhet att agera av personal som deltar i Frontex verksamhet, samt klagomål om överträdelser av reglerna om användning av våld. FRO ska se till att incidenter som inbegriper användning av våld utreds grundligt och att resultaten av dessa utredningar vidarebefordras till det rådgivande forumet. [54]
Övervakningsmekanismen för användningen av kraftfunktioner parallellt med klagomålsmekanismen, som FRO ansvarar för. Rapporter om incidenter med användning av våld överförs således till FRO.

50. Dessutom fungerar ombudet för grundläggande rättigheter som samordnare när det finns en SIR i samband med potentiella kränkningar av de grundläggande rättigheterna.

Ombudsmannens bedömning

51. Ombudsmannen noterar det stora antal uppgifter som FRO nu ansvarar för enligt förordning (EU) 2019/1896. Förutom lednings- och utbildningsuppgifter och hantering av rapporter om allvarliga incidenter och klagomålsmekanismen (inklusive klagomål om användning av våld) har ombudet också en rad rådgivande uppgifter. Dessa rådgivande uppgifter kan baseras på en särskild begäran eller på eget initiativ och omfatta yttranden om olika Frontex verksamheter (pilotprojekt, projekt för tekniskt stöd och utkast till samarbetsavtal med länder utanför EU, bland många andra). Ombudet för grundläggande rättigheter följer också upp övervakningsrapporterna om de gemensamma återvändandeinsatserna, både till medlemsstaterna och Frontex. Byrån för grundläggande rättigheter ser också över Frontex strategi för grundläggande rättigheter.

52. De senaste periodiska rapporterna om FRO:s verksamhet [55], som överlämnades till styrelsen, visar att stiftelsens rådgivande uppgifter omfattar att tillhandahålla iakttagelser och rekommendationer om Frontex operativa planer och utvärderingsrapporter om gemensamma insatser (inklusive återvändandeinsatser). [56] Dessa iakttagelser och rekommendationer spelar en viktig roll för att säkerställa skyddet av de grundläggande rättigheterna inom ramen för Frontex insatser.

53. Det är dock viktigt att FRO:s råd följs i största möjliga utsträckning och att FRO övervakar detta. I detta syfte skulle ombudets årsrapporter kunna innehålla ett avsnitt om de konkreta

åtgärder som vidtagits av Frontex och medlemsstaterna till följd av de iakttagelser och rekommendationer som gjorts av ombudet för grundläggande rättigheter.

54. Även om ombudet för grundläggande rättigheter har ett betydande oberoende i fråga om hur klagomålsmekanismen fungerar (inklusive att hantera klagomål om användning av våld), kan detta inte heller sägas när det gäller dess roll gentemot SIR när det gäller frågor om grundläggande rättigheter. Ombudsmannens inspektion visade att SIR är ett utarbetat system som involverar många deltagare, och att rollen som ombudsman för grundläggande rättigheter började först senare i processen. Detta kan minska inflytandet från FRO.

55. Ett sätt att mildra detta skulle kunna vara att se till att SIR om grundläggande rättigheter rapporteras direkt till ombudet för grundläggande rättigheter, som skulle kunna göra den inledande bedömningen och kategorisera dem. Ombudsmannen gläder sig därför åt att Frontex följde rekommendationen från arbetsgruppen för grundläggande rättigheter och rättsliga och operativa aspekter av insatser i Egeiska havet, inrättad av dess styrelse [57], och kommer att ändra SIR-fördelningslistan på ett sätt som gör att FRO får alla strategiska genomföranderapporter om grundläggande rättigheter. [58]

56. Det skulle vara i överensstämmelse med principerna om god förvaltning att när FRO tar emot SIR skulle FRO kunna använda ett liknande förfarande som det som används i klagomålsmekanismen. I detta syfte bör FRO:s förfaranderegler för hantering av standardrapporter om misstänkta kränkningar av grundläggande rättigheter offentliggöras, tillsammans med mekanismens genomförandebestämmelser.

Bilaga II: Klagomål som handläggs av ombudet för grundläggande rättigheter 2016–2019

[59]

Under den period som undersökningen omfattar gällde alla klagomål personal vid nationella myndigheter som deltog i Frontex insatser. Inga klagomål framfördes beträffande Frontex personals åtgärder.

1. Klagomål 2016/17

I rapporten från ombudet för grundläggande rättigheter för hela 2017 och perioden mellan den 6 oktober 2016 (när klagomålsmekanismen inrättades) och den 31 december 2017 (*rapport från ombudet för klagomålsmekanismen för grundläggande rättigheter till verkställande direktören och styrelsen*) gav ombudet för grundläggande rättigheter en översikt över alla klagomål som mottagits under rapporteringsperioden. Det rörde sig om fem tillåtliga klagomål och tolv otillåtna klagomål.

Klagomål som kan tas upp till prövning

A. Klagomålet gällde en operation för att återsända migranter med flyg (nedan kallad återtagandeinsats) från Grekland till Turkiet, som finansierades av Frontex och ägde rum den

20 oktober 2016. De klagande, som företräddes av en företrädare för det civila samhället, var en familj på sex syriska medborgare (inklusive fyra barn), som formellt hade ansökt om asyl från de grekiska myndigheterna. De hävdade överträdelser av artikel 18 i stadgan om de grundläggande rättigheterna (rätt till asyl), artikel 24 (barnets rättigheter) och artikel 19 (skydd vid avlägsnande, utvisning eller utlämning). Den 15 februari 2017 vidarebefordrade FRO klagomålet till den grekiska myndigheten, som i slutet av rapporteringsperioden (den 30 december 2017) inte hade svarat.

B. Klagomålet gällde en insats för återsändande av migranter med båt (återtagandeinsats [60]) från Grekland till Turkiet, som finansierades av Frontex och planerades till den 27 april 2017. Klaganden, som är iransk medborgare, ansökte om asyl i Grekland och hans ansökan var anhängig vid den nationella domstolen vid tidpunkten för hans planerade avlägsnande. Han hävdade brott mot artikel 18 i stadgan om de grundläggande rättigheterna (rätt till asyl) och artikel 19 (skydd vid avlägsnande, utvisning eller utlämning). FRO vidarebefordrade klagomålet till den grekiska myndigheten. Den grekiska myndigheten avbröt operationen för att återföra klaganden till Turkiet.

C. Klagomålet gällde en återtagandeinsats från Grekland till Turkiet, som planerades till den 25 maj 2017 och finansierades av Frontex. Den klagande, som är pakistansk medborgare, ansökte om asyl i Grekland. Hans överklagande av avslagsbeslutet avseende hans asylansökan var anhängigt vid den nationella domstolen vid tidpunkten för den planerade operationen. Han hävdade brott mot artikel 18 i stadgan (rätt till asyl) och artikel 19 (skydd vid avlägsnande, utvisning eller utlämning). FRO vidarebefordrade klagomålet till den grekiska myndigheten. Den grekiska myndigheten upphävde klagandens återtagande.

D. Klagomålet gällde gränskontrollerna vid gränsövergångsstället på järnväg i Terespol (Polen). Klaganden, som är rysk medborgare, hävdade att han vid flera tillfällen försökte lämna in en ansökan om internationellt skydd vid gränsen, men att de alla avslogs och att han skickades tillbaka till Vitryssland. Han hävdade brott mot artikel 18 i stadgan (rätt till asyl) och artikel 41 (rätt till god förvaltning). Den polska myndigheten informerade FRO om att klaganden inte hade någon giltig visering och inte lämnade in någon ansökan om internationellt skydd, men hade åberopat ekonomiska skäl för att resa in i Polen. Ärendet var anhängigt i slutet av rapporteringsperioden. FRO begärde ytterligare information.

E. Klagomålet gällde en gemensam återvändandeinsats från Ungern till Afghanistan av den 20 november 2017. Klaganden, en afghansk medborgare, hävdade att han återsändes från Ungern medan hans överklagande var anhängigt vid domstolen. Han hävdade att artikel 19 i stadgan om de grundläggande rättigheterna (skydd vid avlägsnande, utvisning eller utlämning) och artikel 47 (rätten till ett effektivt rättsmedel och en rättvis rättegång) kränktes. Ombudet vidarebefordrade klagomålet till den ungerska myndigheten. Ärendet var anhängigt i slutet av rapporteringsperioden.

Klagomål som inte kan tas upp till prövning

Sju klagomål var otillåtliga antingen på grund av att de inte avsåg en Frontex verksamhet eller

för att det inte förekom någon inblandning/närvaro av tjänstemän som utplacerats av Frontex.

Tre klagomål gällde de bulgariska myndigheterna (ett klagomål som lämnats in av 22 Sri Lanka-medborgare och ett klagomål från en medborgare i Ghana handlade om förlängt frihetsberövande utan skäl. den tredje anmärkningen kom från en annan grupp srilankesiska medborgare avseende deras utvisning). FRO vidarebefordrade de tre klagomålen till den bulgariska ombudsmannen och UNHCR.

Det fanns ett klagomål från en syrisk flykting häktad i Moria (Grekland) i väntan på att han återvände till och återtagande av Turkiet. Han överklagade beslutet om återvändande till den nationella domstolen. Frontex var inte inblandad. Ombudet vidarebefordrade klagomålet till den grekiska ombudsmannen.

Två klagomål gällde gränskontroller vid gränsen mellan Polen och Vitryssland. Ombudet vidarebefordrade dessa klagomål till den polska ombudsmannen och de polska gränsbevakningstjänstemännen. Det fanns också ett klagomål om kontrollerna vid den litauisk-ryska gränsen. Tjänstemän som utplacerats av Frontex deltog inte i dessa klagomål.

Två klagomål var anonyma och ansågs otillåtliga eftersom de inte gällde personer som direkt berördes av Frontex verksamhet. En av dessa, när det gäller villkoren för migranter som anländer till ön Chios (Grekland), behandlades av FRO som "ett uttryck för oro". FRO informerade Frontex verkställande direktör om dessa frågor, och han kontaktade de grekiska myndigheterna.

Två otillåtna klagomål gällde inte kränkningar av de grundläggande rättigheterna: ett klagomål från en journalist om vägran att registrera en återtagandeinsats i Lesbos. och ett klagomål från en EU-medborgare om den långa väntetiden för att korsa gränsen mellan Ungern och Serbien.

2. Klagomål 2018

I FRO:s årsrapport för 2018 (den *individuella klagomålsmekanismens årsrapport*) gav ombudet en översikt över de klagomål som mottagits under det året. Tre klagomål förklarades tillåtliga, och nationella förfaranden pågick vid tidpunkten för rapporten. Sju klagomål avvisades.

Klagomål som kan tas upp till prövning

A. Klagomålet fördes över från 2017, eftersom ärendet inte hade avslutats. Klagomålet gällde en Frontex-samordnad insats för att återsända migranter med flyg (luftåtertagningsinsats) från Grekland till Turkiet, som ägde rum den 20 oktober 2016. De klagande var en familj på sex personer (inklusive fyra barn) som formellt hade informerat de grekiska myndigheterna om att de sökte asyl i Grekland. De hävdade överträdelse av artikel 18 i stadgan om de grundläggande rättigheterna (rätt till asyl), artikel 24 (barnets rättigheter) och artikel 19 (skydd vid avlägsnande, utvisning eller utlämning). Ombudet vidarebefordrade klagomålet till den grekiska myndigheten, som inte svarade inom den tillämpliga tidsramen.

B. Den grekiska myndighetens svar på klagomål A ledde till ett andra klagomål från samma klagande om förseningen.

C. Klagomålet gällde en gemensam återsändandeinsats från Spanien till Colombia som ägde rum den 26 september 2018. Klaganden hävdade överträdelser av artikel 1 i stadgan om de grundläggande rättigheterna (mänsklig värdighet) och artikel 4 (förbud mot tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning) i samband med hans återvändande. FRO vidarebefordrade klagomålet till den spanska polisen. Efter det första svaret från den spanska polisen ställde FRO ytterligare frågor.

D. Klagomålet gällde incidenter med en gemensam insats för gränskontroller vid gränsen mellan Polen och Vitryssland som ägde rum den 3 september 2018. Den klagande är en person med funktionsnedsättning och nedsatt rörlighet, som hävdade att han utsatts för en överträdelse av artikel 26 i stadgan om de grundläggande rättigheterna (integration av personer med funktionsnedsättning). Ombudet vidarebefordrade klagomålet till den polska myndigheten (nationell kontaktpunkt). Ärendet är anhängigt.

Klagomål som inte kan tas upp till prövning

Sju klagomål var otillåtliga eftersom de inte rörde Frontex verksamhet.

Ombudet för grundläggande rättigheter vidarebefordrade två otillåtliga klagomål till den polska ombudsmannen och till det polska styrelsegardet: den ena gällde frihetsberövandet utan anledning av att en icke-EU-medborgare reser från Tyskland till Polen med tåg, och den andra om tio timmars försening med att kontrollera en familj vid gränsen mellan Polen och Ukraina.

Två klagomål gällde svårigheter för personer som reste in i Italien. Ett annat klagomål lämnades in av en EU-medborgare som ofta stoppades vid den spansk-marockanska gränsen. Ett annat klagomål gällde kontroller vid den kroatiska gränsen till Bosnien och Hercegovina.

Ombudet för grundläggande rättigheter mottog ett anonymt klagomål som inte gällde Frontex verksamhet.

3. Klagomål 2019

I FRO:s årsrapport för 2019 (den *individuella klagomålsmekanismens årsrapport*) gav ombudet en översikt över klagomål som mottagits under det året. Sju klagomål förklarades tillåtliga. Förfarandet för klagomålsmekanismen avslutades med avseende på tre av dessa klagomål, och förfarandet för de återstående fyra pågår. Elva klagomål avvisades.

Klagomål som kan tas upp till prövning

A. Klagomålet gällde en gemensam återsändandeinsats (med flyg) från Budapest, planerad till den 7 maj 2019. Tre familjer (sexton personer, inklusive barn och kvinnor i utsatta situationer) skulle återsändas från Ungern. De hade dock ansökt om asyl i Ungern och deras överklagande

hade ännu inte avgjorts. De hävdade att deras återvändande skulle strida mot EU:s asyllagstiftning, eftersom deras asylansökningar inte hade prövats i sak utan endast avvisats, på grundval av en särskild bestämmelse som Ungern infört och som strider mot EU:s asyllagstiftning. FRO bad den ungerska myndigheten om ett svar. Den ungerska myndigheten förnekade att det hade förekommit kränkningar av de grundläggande rättigheterna, vidhöll att klagandenas rättsliga rättigheter försvarades av asylkontoret och den nationella domstolen, konstaterade att de villkor under vilka familjerna hade hållits i transitzonen hade varit tillräckliga, uppgav att klagandena frivilligt hade lämnat Ungern för Serbien innan beslutet att återlämna dem faktiskt tillämpades.

B. Klagomålet gällde en gemensam insats "Focal Points 2019 Land" vid gränsövergångsstället Roszke (Ungern), där två personer hävdade att en ungersk gränsbevakningstjänsteman hade misshandlats. Den ungerska myndigheten informerade FRO om att klagandenas uttalanden stred mot ett uttalande från företrädarna för justitie- och tillsynsministeriet, som ansvarar för gränsbevakningen. och att omständigheterna inte kunde fastställas.

C. Klagomålet gällde den gemensamma operationen "Coordination Points 2019 Air" på Kutaisi flygplats (Georgien). De klagande (två familjer) hävdade verbal misshandel och kränkning av deras rätt till god förvaltning av nationella tjänstemän som utplacerats av Frontex för den insatsen. Ombudet vidarebefordrade klagomålet till de franska och italienska nationella kontaktpunkterna.

D. Klagomålet gällde den gemensamma insatsen "Focal Points 2019 Land" vid gränsövergångsstället i Terespol (Polen). Klaganden hävdade verbal misshandel av en polsk gränsbevakningstjänsteman. De polska gränsbevakningstjänstemännen informerade FRO om att de genomförde en utredning och fann att det inte förelåg någon kränkning av klagandens rättigheter och att alla uppfattningar om detta kunde ha berott på språkliga hinder.

E. Klagomålet gällde en gemensam återvändandeinsats finansierad av Frontex (med flyg) från Sverige, planerad till den 12 november 2019. Klaganden hävdade att flygningen allvarligt skulle undergräva hans hälsa. Klaganden lämnade in läkarintyg till stöd för sin ansökan. Den svenska myndigheten svarade FRO att klaganden vid flera tillfällen hade överklagat hans återkomst och att resultatet alltid hade varit negativt, eftersom medicinska bedömningar inte styrkte hans påståenden. I slutändan har klaganden inte återlämnats.

F. Klagomålet gällde en persons återvändande från Lesbos (Grekland) till Turkiet inom ramen för en Frontex-finansierad insats som planerades till den 15 november 2019. Klaganden hävdade att artikel 18 i stadgan om de grundläggande rättigheterna (rätten till asyl), artikel 47 (rätt till ett effektivt rättsmedel och en rättvis rättegång) och artikel 19 (skydd vid avlägsnande, utvisning och utlämning) har åsidosatts. Ärendet är anhängigt vid de grekiska myndigheterna.

G. Klagomålet gällde en gemensam återsändandeinsats med flyg från Sverige, finansierad av Frontex och planerad till den 9 december 2019. Klaganden hävdade att han skulle återvända till ett land där han aldrig hade varit, i strid med artikel 19 i stadgan om de grundläggande rättigheterna (skydd vid avlägsnande, utvisning och utlämning). Den svenska myndigheten

informerade FRO om att Migrationsverket hade granskat klagandens asylansökan och meddelat ett negativt beslut och att hans överklagande till domstolen avslogs. Vid den tidpunkt då den svenska myndigheten svarade befann sig klaganden fortfarande i Sverige.

Klagomål som inte kan tas upp till prövning

Sju klagomål var inte tillåtliga eftersom de inte var relaterade till Frontex verksamhet, och två var otillåtliga eftersom de inte rörde kränkningar av de grundläggande rättigheterna. Tre av klagomålen gällde kontroller vid gränserna (vid landgränserna mellan Marocko-Spanien och Polen-Ukraina), på flygplatser i Italien och Danmark, och vid sjögränsen i Tarifa (Spanien). Två klagomål ingavs av familjer: ett klagomål gällde en familj som hävdade att de inte hade något tält i lägret för flyktingar i Moria (Grekland), ett annat klagomål gällde väntetiden vid den grekiska gränsen. Ett klagomål ingavs av två medlemmar i Frontex-teamet i Almeria (Spanien) mot en annan gruppmedlem, för påstådda förolämpningar. Ett klagomål handlade om misshandel av boende av två anställda i lägret för flyktingar i Drama (Grekland).

Bilaga III: Frontex verksamhet för att öka medvetenheten

1. På grundval av uppgifter om nationaliteterna för personer som anländer till EU:s gränser och de länder till vilka de påtvingade återvändandena med stöd av Frontex görs sammanställda Frontex en förteckning över de vanligaste språken för potentiella klagande till klagomålsmekanismen. Formuläret för klagomål finns nu tillgängligt på Frontex webbplats på de tretton vanligaste språken [61]. Ombudet för grundläggande rättigheter kan också hantera klagomål som inkommer på andra språk, med hjälp av olika översättningstjänster som EU-förvaltningen har tillgång till. Frontex avser därför att uppdatera klagomålsformuläret på sin webbplats för att ange att en person kan lämna in ett klagomål på vilket språk som helst. I broschyrer som finns tillgängliga för personer som anländer till EU:s gränser anges redan att de kan lämna in ett klagomål på vilket språk som helst.
2. Frontex uppmuntrar de klagande att använda onlineformuläret, men godtar även skriftliga klagomål som lämnas in per post eller e-post. Deltagare i Frontex insatser bör hjälpa dem som vill lämna in klagomål och vidarebefordra klagomål till ombudet för grundläggande rättigheter, även om klagomålet gäller deltagarna själva. Sådana klagomål registreras för närvarande inte på plats, men Frontex planerar att inrätta en mekanism för detta.
3. Ett verktyg för att lämna in klagomål direkt från smartphones håller för närvarande på att utvecklas, och den första prototypen på engelska planeras vara tillgänglig under första kvartalet 2021.
4. Under 2017–20 arbetade arbetsgruppen för grundläggande rättigheter med att öka medvetenheten om mekanismen genom att ta fram offentligt informationsmaterial (en broschyr och affisch om mekanismen) och anordna utbildning och workshoppar för all Frontex personal samt för personal vid nationella myndigheter och andra intressenter. Broschyren finns på 14 språk på Frontex webbplats och är tryckt på 12 språk. Inom ramen för gemensamma

återvändandeinsatser delade Frontex ut 12500 exemplar av häftet och 100 affischer. FRO överväger att skapa skräddarsytt material för barn om mekanismen, samt en video för allmänheten.

5. FR:s personal har genomfört fältbesök i syfte att öka medvetenheten om mekanismen, men det kan vara svårt att nå potentiella klagande, inte minst på grund av språksvårigheter och situationen på plats. När så är möjligt använder ombudet för grundläggande rättigheter Europeiska stödkontoret för asylfrågor (Easo) för att göra broschyrer och annan information tillgängliga, samt nationella myndigheter eller organisationer i det civila samhället där så är möjligt.

[1] Forumet inrättades 2012 och samlar viktiga EU-institutioner, internationella organisationer och organisationer i det civila samhället för att ge Frontex råd i frågor som rör grundläggande rättigheter.

<https://frontex.europa.eu/accountability/fundamental-rights/consultative-forum/general/> [Länk]

[2] Förordning 2019/1896 om en europeisk gräns- och kustbevakning:

<https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj> [Länk].

[3] Ytterligare uppgifter om antalet klagomål och deras art finns i bilaga II.

[4] Syftet med rapporterna om allvarliga incidenter är att så snart som möjligt informera Frontex, medlemsstaterna och andra berörda parter om allvarliga incidenter, såsom beskrivs i "Frontex allvarliga incidentkatalog".

[5] Allvarliga incidenter definieras som en händelse eller händelse som kan påverka eller vara relevant för Frontex uppdrag, Frontex anseende och/eller säkerheten och tryggheten för deltagarna i insatser, inbegripet kränkningar av de grundläggande rättigheterna eller EU-rätten eller internationell rätt.

[6] Artikel 111 i förordning 2019/1896.

[7] Artikel 109 i förordning 2019/1896.

[8] Bilaga V till förordning 2019/1896.

[9] Artikel 110 i förordning 2019/1896.

[10] Bestämmelserna antogs av Frontex styrelse (förvaltningsstyrelsens beslut 6/2021 av den 20 januari 2021 om antagande av särskilda regler för att garantera ombudet för grundläggande rättigheter och hans eller hennes personals oberoende).

[11] ombudsmannens skrivelse till Frontex finns på följande adress:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/correspondence/en/134842>.

[12] finns på: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/correspondence/en/137728>

[13] finns på: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/report/en/139670>

[14] ombudsmän i Belgien, Bulgarien, Kroatien, Cypern, Tjeckien, Danmark, Estland, Finland, Grekland, Norge, Slovakien och Slovenien.

[15] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32016R1624> [Länk]

[16] skäl 104 i förordning 2019/1896: "(...) mekanismen bör vara effektiv så att klagomålen följs upp ordentligt.(...)"

[17] Argumenten framfördes i skrivelserna från Frontex verkställande direktör och den tillfälliga ombudsmannaorganisationen för grundläggande rättigheter samt i samband med inspektionsmötet med ombudsmannens undersökningsgrupp.

[18] I samband med undersökningen hävdade ombudet att tjänstemannen behöver verktyg för att se till att nationella myndigheter eller Frontex svarar på ett snabbt, heltäckande och öppet sätt, och att Frontex följer upp när inget svar har mottagits.

[19] I detta syfte håller Frontex för närvarande på att ingå samförståndsavtal om mekanismen med berörda organ i Albanien och Montenegro.

[20] artikel 109.4 i förordning 2019/1869.

[21] Enligt beskrivningen i bilaga I till beslutet.

[22] Artikel 38.3 n i förordning 2019/1896.

[23] CONDUCT CODE OF CONDUCT – tillämpligt på alla personer som deltar i Frontex operativa verksamhet (europa.eu) [Länk]

[24] Individuell klagomålsmekanism Årsrapport 2018. Ännu inte publicerat.

[25] Se revisionsrättens 53:e iakttagelse om en kulturmedlare i sin revisionsrapport av den 8 juni 2021 om Frontex:

<https://op.europa.eu/webpub/eca/special-reports/frontex-8-2021/en/#chapter3>

[26] Med undantag för affischen om klagomålsmekanismen betonar inte det befintliga informationsmaterialet dessa element på ett adekvat sätt:

<https://frontex.europa.eu/accountability/complaints-mechanism/> [Länk]

[27] I bilaga II till detta beslut anges några av de utmanande situationer som enskilda ställs

inför.

[28] Tio av de tolv ombudsmän som svarade Europeiska ombudsmannen uppgav att de inte har mottagit klagomål direkt från personer som berörs av Frontex insatser, där deras nationella myndigheter deltog, om påstådda kränkningar av de grundläggande rättigheterna.

[29] Den grekiska ombudsman som tar emot flest klagomål från migranter och flyktingar om kränkningar av deras rättigheter vid EU:s gränser, jämfört med andra ombudsmän, uppgav i sin interimrapport om påstådda återsändanden till Turkiet av utländska medborgare som anlände till Grekland som sökte internationellt skydd, att bland 15 enskilda klagomål om de avvisningar han utredde har 12 lämnats in av icke-statliga organisationer och en advokat som agerar på enskildas vägnar (<https://www.synigoros.gr/?i=human-rights.en.recentinterventions.791674> [Länk]).

[30] ombudsmannens team inspekterade utkastet till genomförandebestämmelser för CM, som Frontex klassificerade som konfidentiellt.

[31] Å ena sidan citerar klagomålsformuläret från förordning 2019/1896: ” *klagomål behandlas konfidentiellt av Frontex och de klagande måste bekräfta att de uttryckligen bemyndigar ombudet för grundläggande rättigheter att lämna ut [deras] identitet och personuppgifter (...) till relevanta nationella myndigheter och institutioner för grundläggande rättigheter.* ” Å andra sidan anges följande: ” *Om du beslutar att inte dela dina personuppgifter kan klagomålet avslås av de behöriga nationella myndigheterna och människorättsinstitutionen.* ”

[32] Bilaga V, förordning 2019/1896

[33] Punkt 4, under ”Klagandemekanism”, bilaga V till förordning (EU) 2019/1896: ”*Varje person får lämna in ett klagomål för att rapportera misstänkta överträdelser av den lagstadgade personal som utplacerats som medlemmar i enheterna av de regler om användning av våld som är tillämpliga enligt denna bilaga genom den mekanism för klagomål som föreskrivs i artikel 111* ”.

[34] Under mötet med ombudsmannens enhet hänvisade den tillfälliga ombudsman till artikel 111.8 i förordning (EU) 2019/1896 och angav att om en anställd vid en nationell myndighet har underlåtit att följa reglerna om användning av våld, bör Frontex begära att medlemsstaten avlägsnar den anställde från Frontex insatser. Se rapporten från inspektionsmötet på <https://www.ombudsman.europa.eu/en/report/en/139670>.

[35] Mellan ikraftträdandet av förordningen den 4 december 2020 som införde en möjlighet att klaga på underlåtenhet att vidta åtgärder, och februari 2021 när svaret till ombudsmannen lämnades, har ombudet för grundläggande rättigheter inte mottagit något klagomål om underlåtenhet att vidta åtgärder. Se rapporten om inspektionsmötet med FRO: <https://www.ombudsman.europa.eu/en/report/en/139670>

[36] I enlighet med artikel 111.5 i förordning 2019/1896. Se rapporten om inspektionsmötet

med interimskontoret för grundläggande rättigheter:
<https://www.ombudsman.europa.eu/en/report/en/139670>

[37] ombudsmannens undersökningsgrupp inspekterade utbytena mellan ombudet för grundläggande rättigheter, nationella människorättsorgan och nationella myndigheter. Frontex ansåg att dessa handlingar var konfidentiella.

[38] ombudsmannens undersökningsgrupp inspekterade FRO:s avslutande beslut och slutrapporter om ärenden. Frontex ansåg att dessa handlingar var konfidentiella.

[39] Artikel 109.2.b i förordning 2019/1896.

[40] Artikel 111.6 i förordning 2019/1896: "Vid ett registrerat klagomål som rör en anställd vid byrån ska ombudet för grundläggande rättigheter rekommendera lämplig uppföljning, inbegripet disciplinära åtgärder till den verkställande direktören, och i förekommande fall hänskjutande för inledande av civilrättsliga eller straffrättsliga förfaranden i enlighet med denna förordning och nationell lagstiftning. Den verkställande direktören ska säkerställa lämplig uppföljning och rapportera tillbaka till ombudet för grundläggande rättigheter inom en fastställd tidsram och vid behov med jämna mellanrum därefter om resultaten, genomförandet av disciplinära åtgärder och byråns uppföljning som svar på ett klagomål."

[41] Enligt artikel 228 i EUF-fördraget får Europeiska ombudsmannen hantera klagomål om administrativa missförhållanden i unionens institutioners, organs och byråers verksamhet, med undantag för Europeiska unionens domstol som agerar i sin dömande roll.

[42] Artikel 111.7: "(...) Byrån ska följa upp ärendet om ingen rapport inkommer från den berörda medlemsstaten. Om den berörda medlemsstaten inom den fastställda tidsperioden inte rapporterar tillbaka eller endast lämnar ett ofullständigt svar, ska ombudet för grundläggande rättigheter informera den verkställande direktören och styrelsen."

[43] Ett fall som rör de grekiska myndigheterna nämns i Frontex årliga allmänna rapport för 2018. Ombudet för grundläggande rättigheter mottog inte återkoppling från de grekiska myndigheterna inom den tidsfrist som anges i gällande regler för klagomålsmekanismen (sex månader efter det att klagomålet vidarebefordrats). FRO drog slutsatsen att denna situation äventyrar mekanismens effektivitet. Ett annat klagomål som rör Grekland har anhängiggjorts vid de grekiska myndigheterna sedan november 2019. Detta ärende kommer att registreras som avslutat i FRO:s årsrapport för 2020, i enlighet med den särskilda interimsförklaringen från FRO under mötet med ombudsmannens team (se rapporten på <https://www.ombudsman.europa.eu/en/report/en/139670>).

[44] Se rapporten från ombudsmannens inspektionsmöte på <https://www.ombudsman.europa.eu/en/report/en/139670>

[45] Det rådgivande forumet rekommenderade i detta syfte i sin årsrapport för 2016.

[46] artikel 111.8 i förordning 2019/1896.

[47] Se bilaga II till beslutet. Ombudet för grundläggande rättigheter har t.ex. behandlat ett otillåtet klagomål om de villkor som migranter som anländer till Chios (Grekland) ställs inför, som "ett uttryck för oro". FRO informerade Frontex verkställande direktör om dessa frågor, och han kontaktade de grekiska myndigheterna.

[48] Frontex ansåg att rapporterna för 2018, 2019 och 2020 inte var konfidentiella vid ombudsmannens inspektion.

[49] Artikel 109.4 i förordning 2019/1896.

[50] Det rådgivande forumet föreslog också detta i sin årsrapport för 2018.

[51] FRO rapporterade också till styrelsen.

[52] Under 2018 uttryckte Frontex rådgivande forum oro över det arrangemang som konstaterats tillfälligt ersätta ombudet för grundläggande rättigheter under en period av förlängd sjukledighet, särskilt när det gäller inverkan på ombudets oberoende och potentiella intressekonflikter. På förslag av den verkställande direktören utsåg styrelsen, på förslag av den verkställande direktören, en rådgivare vid den verkställande direktörens kansli som tillförordnad FRO.

[53] Artikel 109.6 i förordning 2019/1896.

[54] Enligt bilaga V till förordning 2019/1896.

[55] Granskat i samband med ombudsmannens inspektion. Frontex förklarade rapporterna "konfidentiella".

[56] Under en period på sex månader utfärdade till exempel FRO fem observationsrapporter om operativa planer och tio om Frontex utvärderingsrapporter om gemensamma insatser.

[57] Grundläggande rättigheter och rättsliga operativa aspekter på insatser i Egeiska havet, slutrapport från Frontex styrelses arbetsgrupp, 1 mars 2021.

[58]

https://frontex.europa.eu/assets/Key_Documents/MB_Documents/Frontex_Roadmap_WG_FRALO_Recommendati

[59] Bilagan innehåller den information om klagomål som lämnats av ombudet för grundläggande rättigheter i årsrapporterna för 2017, 2018 och 2019. Ombudsmannens utredningsgrupp granskade dessa rapporter. Frontex förklarade att dessa tre rapporter inte är konfidentiella. Alla återstående handlingar rörande klagomål, som ombudsmannens undersökningsgrupp inspekterade, förklarades konfidentiella.

[60] Frontex använder termen återtagandeinsats för att beskriva insatser för att återsända migranter till det land utanför EU från vilket EU har kommit överens om att "återta" migranter.

[61] arabiska, engelska, franska, Urdu, Tigrinya, Pashtu, Farsi, spanska, tyska, ryska, kurdiska, serbiska och albanska.